

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 35/2010-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. januára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. F. N., B., vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, § 1 ods. 1 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Trenčín č. k. 23 Er 1551/2003-26 z 1. júla 2009 a uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 17 CoE 109/2009-63 z 22. septembra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. januára 2010 doručená sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. F. N., B., vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy, § 1 ods. 1 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky (ďalej len „ústavný zákon“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) č. k. 23 Er 1551/2003-26 z 1. júla 2009 a uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 17 CoE 109/2009-63 z 22. septembra 2009.

Sťažovateľka v sťažnosti argumentovala takto:

«K porušeniu základných práv a slobôd došlo v konaní pred OS TN sp. zn. 23 Er/1551/2003 a následne pred KS TN sp. zn. 17 CoE/109/2009 vedenom voči povinnému – V. H... o vymoženie 475,70 € s príslušenstvom titulom časti dlžného zákonného poplatku z omeškania. V predmetnom konaní OS TN Uznesením sp. zn. 23 Er/1551/2003-26 zo dňa 01. 07. 2009, právoplatným dňa 09. 11. 2009 (ďalej len „Uznesenie 1“) rozhodol o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a o zastavení exekúcie. Následne KS TN rozhodol Uznesením sp. zn. 17 CoE/109/2009-63 zo dňa 22. 09. 2009, právoplatným dňa 09. 11. 2009 (ďalej len „Uznesenie 2“) o odvolaní Sťažovateľa voči Uzneseniu 1, pričom súd Uznesením 2 potvrdil zastavenie exekúcie. Sťažovateľ má za to, že KS TN Uznesením 2 rozhodoval vo veci na základe skutočnosti, v ktorej mu zákon nezveroval preskúmvaciu právomoc správneho rozhodnutia, resp. danú skutočnosť bol za zákonom taxatívne stanovených podmienok oprávnený posudzovať iný orgán, v dôsledku čoho došlo porušeniu zákona a základných práv a slobôd Sťažovateľa, najmä práva Sťažovateľa na spravodlivý súdny proces (ako základného predpokladu právnej istoty a zákonnosti v právnom štáte), ale aj porušeniu vlastníckeho práva ako základného súkromnoprávneho inštitútu.

OS TN a KS TN konali tiež v rozpore s ust. čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, keďže rozhodovali vo veci, v ktorej im toto oprávnenie právny poriadok nepriznával, resp. za taxatívne vymedzených zákonných podmienok zveroval túto rozhodovaciu právomoc inému orgánu. Uvedeným postupom porušil dôležité zásady právneho štátu, a to zásadu zákonnej limitácie právomoci orgánov štátnej moci, ako aj zásadu právnej istoty Sťažovateľa. ...

V prípade Sťažovateľa bol predmetným správnym rozhodnutím Platobný výmer, na ktorého preskúmanie zákonnosti by však boli za taxatívne vymedzených zákonných podmienok (napr. dodržanie zákonnej 2-mesačnej prekluzívnej lehoty) príslušné krajské sudy. Dovoľujeme si poukázať jednak na skutočnosť, že Povinný svoje právo domáhať sa súdneho preskúmania Platobného výmeru v zákonom stanovenej dvojmesačnej lehote nevyužil, ako aj na skutočnosť, že uvedená lehota je prekluzívna a jej márnym uplynutím toto právo Povinného zaniklo. OS TN ako prvostupňový exekučný súd a KS TN ako odvolací exekučný súd neboli oprávnení ex offo a navyše po uplynutí uvedenej prekluzívnej lehoty dodatočne preskúmať Rozhodnutia správneho orgánu – Platobného výmeru. ...

V dobe vydania Platobného výmeru bolo na majetok zdravotnej poisťovne vedené konkurzné konanie. V zmysle ust. § 14 ods. 1 písm. a) Zákona o konkurze tak dňom vyhlásenia konkurzu prešlo na správcu konkurznej podstaty oprávnenie nakladať s majetkom konkurznej podstaty, ako aj výkon práv a povinností, ktoré súviseli s nakladaním s majetkom konkurznej podstaty. Počas trvania konkurzu sa na činnosť a právny stav úpadcu prioritne aplikoval Zákon o konkurze, ako jednoznačne vyplýva aj z vyššie citovaného ust. § 66e ods. 2 Zákona o konkurze. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností a priamej aplikácie ust. § 14 ods. 1 písm. a) Zákona o konkurze bol správca konkurznej podstaty zdravotnej poisťovne oprávnený vydať Platobný výmer. Platobný výmer predstavuje exekučný titul v zmysle ust. § 41 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v neskoršom znení (ďalej len „Exekučný poriadok“). ...

Pohľadávka z titulu Platobného výmeru bola dňa Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 07. 07. 2005 postúpená na Sťažovateľa ako postupníka. Keďže Povinný dobrovoľne nesplnil povinnosť, uloženú Platobným výmerom, Návrhom na vykonanie exekúcie Sťažovateľ inicioval na OS TN exekučné konanie, predmetom ktorého bolo vymoženie dlžného poistného a dlžnej časti zákonného poplatku z omeškania.

Uznesením 1 však exekúciu vyhlásil za neprípustnú a exekúciu zastavil. Voči Uzneseniu 1 podal v zákonnej lehote odvolanie Sťažovateľ. Následne KS TN Uznesením 2 potvrdil Uznesenie 1. ...

V súvislosti s rozhodnutím o zastavení exekúcie z dôvodu dodatočného posudzovania údajnej absencie oprávnenia správcu konkurznej podstaty vydať Platobný výmer a jeho následného vyhlásenia za nulitný právny akt by sme si dovolili poukázať na tieto skutočnosti...

Zo samotného právneho výkladu nulity právneho aktu vyplýva skutočnosť, že musí ísť o jednoznačné a hrubé porušenie zákona, alebo procesných princípov. Aj s poukazom na nižšie uvedené Uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 S 11/2007-49... zo dňa 04. 10. 2007, právoplatné dňa 06. 11. 2007 (kde vecne príslušný krajský súd v rámci preskúmavania zákonnosti správcom konkurznej podstaty vydaného platobného výmeru dospel k právnemu názoru, že bola daná predmetná právomoc správcu konkurznej podstaty jednak v súvislosti s vydávaním platobných výmerov, ako aj v súvislosti s právomocou rozhodovať o odvolaniach voči predmetným platobným výmerom), má Sťažovateľ za to, že nemohlo ísť o natoľko jednoznačné porušenie zákona, aby bol súd oprávnený vyhlásiť Platobný výmer, navyše bez toho – aby Platobný výmer autoritatívne zrušil v zmysle ust. § 250j ods. 3 druhej vety OSP, za nulitný právny akt. ...

Samotné vyhlásenie nulity správneho rozhodnutia by však z pohľadu hmotnoprávných účinkov danej absolútnej neplatnosti správneho rozhodnutia nebolo postačujúce a bolo by potrebné vydanie zrušujúceho rozhodnutia, právoplatnosťou ktorého by boli účinky Platobného výmeru zrušené ex tunc. Do vydania takéhoto rozhodnutia je však Platobný výmer považovaný za verejnú listinu a platí prezumpcia jeho správnosti. ...

Uznesením 1 a následne Uznesením 2 tak prvostupňový OS TN ako aj odvolací KS TN zasiahli do ústavného vlastníckeho práva Sťažovateľa v zmysle čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, keďže majetok nepochybne predstavujú aj pohľadávky. V slovenskom právnom poriadku síce absentuje legálna definícia majetku ako podstatného súkromnoprávneho inštitútu, avšak zo slovenskej, ako aj európskej judikatúry jednoznačne vyplýva, že pojem majetok zahrňuje hmotný, nehmotný majetok, ako aj práva spojené s týmto majetkom, ktorými sú napr. vecné bremená, nájomné práva, ale aj pohľadávky.

Prílohou tejto ústavnej sťažnosti je aj Uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. I S 11/2007-49... zo dňa 04. 10. 2007, právoplatné dňa 06. 11. 2007... V zmysle citovaného rozhodnutia, a dovoľujeme si zdôrazniť – že v tomto prípade vecne príslušného súdu v zmysle OSP, bol správca konkurznej podstaty oprávnený vydať Platobný výmer, ktorý bol posúdený ako platný právny akt. Opačné rozhodnutie, ku ktorému dospeli exekučné súdy (mimo svojej vecnej pôsobnosti, keďže neboli oprávnené na preskúmavanie oprávnenia správcu konkurznej podstaty vydávať platobné výmery, toto oprávnenie prináležalo výlučne krajským súdom v rámci výkonu správneho súdnictva) predstavovalo zásah do právnej istoty Sťažovateľa...

Prioritne by sme si dovoľili poukázať na skutočnosť, že samotný Ústavný súd SR v Náleze sp. zn. I. ÚS 415/08-19 zo dňa 10. 12. 2008 uvádza v súvislosti s údajnou neexistenciou oprávnenia správcu konkurznej podstaty zdravotnej poisťovne vydať platobné výmery ako exekučné tituly voči Povinnému skutočnosť, že „absenciu takéhoto oprávnenia prináležalo skúmať jedine na základe opravného prostriedku smerujúceho voči tomuto rozhodnutiu príslušným odvolacím orgánom, a nie okresnému súdu v posudzovanom exekučnom konaní“...

Prioritnou problematikou v našom prípade je, či zákony alebo Ústava SR umožňovali OS TN a následne KS TN ako exekučným súdom rozhodovať o zastavení exekúcie na základe posúdenia oprávnenia správcu konkurznej podstaty vydať Platobný výmer a vyhlásiť ho za nulitný vyše sedem rokov po právoplatnosti a vykonateľnosti Platobného výmeru, a navyše po uplynutí zákonnej prekluzívnej lehoty na preskúmanie zákonnosti správneho rozhodnutia v rámci správneho súdnictva. ...

OS TN a KS TN v našom prípade rozšírili svoju rozhodovaciu právomoc nad rámec kompetencií, ktoré im zveroval zákon, čím konali v rozpore s ústavným princípom právneho štátu a v priamom dôsledku s konaním súdov došlo k porušeniu práv Sťažovateľa na spravodlivý súdny proces, práva na súdnu a inú právnu ochranu, ako aj jeho vlastníckeho práva. ...

Sťažovateľ považuje Uznesenie 1 a Uznesenie 2 za arbitrárne... Sťažovateľ má navyše za to, že súdy sa náležite nevysporiadali s príslušnými zákonnými ustanoveniami, ani so skutočnosťami, zohľadnenie ktorých bolo nevyhnutné pre právne posúdenie veci (napriek tomu, že Sťažovateľ na tieto skutočnosti v súvislosti s absenciou danej preskúmvacej

právomoci súdov počas predmetného exekučného konania upozornil) a rozhodli na základe nepodloženej právnej konštrukcie, ktorú navyše nedostatočne odôvodnili. ...

Sťažovateľ má za to, že Uznesenie 1 a následne Uznesenie 2 sú arbitrárne a ako také ústavne neudržateľné, ako vyplýva z ich odôvodnenia... Z odôvodnení Uznesenia 1 a Uznesenia 2 jasne vyplýva skutočnosť, že OS TN koncipoval svoje rozhodnutie na právnych záveroch, ktoré v rámci slovenského právneho poriadku nebol oprávnený posudzovať... a že KS TN tiež koncipoval Uznesenie 2 na základe skutočností, v ktorých mu zákon nezveroval preskúmvaciu právomoc správnych rozhodnutí...»

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil:

„1. Uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17 CoE/109/2009-63 zo dňa 22. 09. 2009 v spojení s Uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 23 Er/1551/2003-26 zo dňa 01. 07. 2009 došlo k porušeniu práva Sťažovateľa na súdnu a inú ochranu, k porušeniu práva Sťažovateľa na spravodlivý súdny proces, ako aj k porušeniu vlastníckeho práva Sťažovateľa garantovaných čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a ods. 4 Ústavy SR, ust. § 1 ods. 1, ust. čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a ust. čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach.

2. Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17 CoE/109/2009-63 zo dňa 22. 09. 2009 v spojení s uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 23 Er/1551/2003-26 zo dňa 01. 07. 2009 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd SR priznáva Sťažovateľovi náhradu trov konania titulom trov právneho zastúpenia Sťažovateľa v zmysle ust. § 31a Zákona o Ústavnom súde. Krajský súd v Trenčíne a Okresný súd Trenčín sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť trovy právneho zastúpenia Sťažovateľa.“

Okrem toho sťažovateľka žiadala o anonymizáciu svojich údajov v publikovaných rozhodnutiach ústavného súdu v danej veci.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Pri prerokovaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy, § 1 ods. 1 ústavného zákona, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu č. k. 23 Er 1551/2003-26 z 1. júla 2009, ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak takúto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Vo vzťahu k rozhodnutiu okresného súdu ako súdu prvého stupňa sťažovateľka využila ústavnú a zákonnú možnosť a obrátila sa na krajský súd, ktorý na základe opravného prostriedku vo veci konal a rozhodol. Právo odvolacieho súdu preskúmať na základe podaného odvolania uznesenie okresného súdu a poskytnúť tak ochranu sťažovateľkiným právam vylučuje právomoc ústavného súdu bezprostredne preskúmať prvostupňové rozhodnutie všeobecného súdu v sťažovateľkinej veci.

Vzhľadom na uvedené bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie (obdobne napr. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 208/08, III. ÚS 386/09).

Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľka namietala porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy, § 1 ods. 1 ústavného zákona, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 17 CoE 109/2009-63 z 22. septembra 2009.

Podstatou námietok sťažovateľky v tejto časti sťažnosti bolo tvrdenie o porušení označených práv uznesením krajského súdu z dôvodu, že krajský súd ako súd odvolací v rámci exekučného konania sa stotožnil s prvostupňovým rozhodnutím, ktorým bola exekúcia vyhlásená za neprípustnú a následne bola zastavená, a to z dôvodu zistenia nulity exekučného titulu, na čo podľa jej názoru však nemal právomoc, a to vzhľadom na povahu a charakter konania, v ktorom tak učinil. Okrem toho sťažovateľka tvrdila, že krajský súd toto svoje rozhodnutie náležite nezdôvodnil, a preto ho označila ako arbitrárne a ústavne neutržateľné.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na

inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa odseku 4 tohto ustanovenia podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon.

Podľa § 1 ods. 1 ústavného zákona ústavné zákony, iné zákony a ďalšie právne predpisy, ich výklad a používanie musí byť v súlade s Listinou základných práv a slobôd.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že poverením č. 5309*001350 z 19. augusta 2003 okresný súd poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie, predmetom ktorej bolo vymoženie sumy 475,70 € s príslušenstvom. Poverenie na vykonanie exekúcie bolo vydané na základe platobného výmeru z 27. mája 2002 vydaného JUDr. T. K. – správcom konkurznej podstaty P. v konkurze (ďalej len „úpadca“).

V procesnom postavení povinného v danom prípade vystupoval V. H., bytom D. (ďalej len „povinný“), a oprávneným sa stala sťažovateľka, a to na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo 7. júla 2005 uzatvorenej medzi správcom konkurznej podstaty úpadcu ako postupcom a ňou ako postupníkom. Tým sťažovateľka nadobudla predmetnú pohľadávku voči povinnému.

Okresný súd uznesením č. k. 23 Er 1551/2003-26 z 1. júla 2009 exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju. Svoje rozhodnutie odôvodnil takto:

„Podľa výpisu z obchodného registra už v súčasnosti zaniknutej poisťovne P. bolo rozhodnutím Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky zo dňa 01. 07. 1999, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 17. 07. 1999, číslo 3215/1999-A, tomuto subjektu zrušené povolenie na zriadenie zdravotnej poisťovne v zmysle zák. č. 273/1994 Z. z. v znení

neskorších predpisov. Podľa § 34 ods. 4 zák. č. 273/1994 Z. z. v znení účinnom v čase vydania rozhodnutia o zrušení povolenia na zriadenie rezortnej poisťovne táto poisťovňa vstúpila do likvidácie. Uznesením Krajského súdu v Bratislave, č. k. 7K 70/01 zo dňa 20. 4. 2001 bol na majetok poisťovne podľa zák. č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov vyhlásený konkurz. Správca konkurznej podstaty úpadcu v priebehu konkurzného konania vydal platobný výmer, ktorý má byť exekučným titulom pre exekúciu prebiehajúcu v tomto konaní, a to vo väzbe na postúpenie pohľadávky na oprávneného z tohto konania.

Ako vyplynulo z vyššie uvedeného skutkového stavu, platobné výmery, ktoré mali byť exekučným titulom neboli vydané zdravotnou poisťovňou, ale správcom konkurznej podstaty úpadcu, ktorým bol majetok zdravotnej poisťovne. Z ustanovení zák. č. 328/1991 Zb. pre správcu konkurznej podstaty však nevyplýva oprávnenie vydávať individuálne akty orgánu verejnej moci (správy). Pod správou majetku úpadcu nemožno rozumieť výkon práv prislúchajúci orgánu verejnej moci (zdravotnej poisťovne). Správca konkurznej podstaty má iba právo (a povinnosť) vykonať všetky procesné úkony (podať žalobu, podnet orgánu, ktorý je oprávnený o veci rozhodnúť) v záujme uspokojenia pohľadávok úpadcu. Postavenie orgánu verejnej správy by mohlo byť správcovi konkurznej podstaty dané len právnou úpravou, ktorá by *expressis verbis* takéto oprávnenie správcovi konkurznej podstaty priznávala. Pokiaľ takúto právnú úpravu právny poriadok neobsahuje, správca majetku konkurznej podstaty nie je oprávnený vydávať individuálne právne akty, ktoré sú exekučným titulom v zmysle ustanovení § 41 Ex. poriadku.

Vzhľadom na uvedené je platobný výmer vydaný správcom konkurznej podstaty nulitným aktom a takéto rozhodnutie nie je možné vykonať. Nie je totiž aktom štátnej správy, resp. verejnej moci. Nulitný akt nikoho nezaväzuje a hľadá sa na neho akoby neexistoval. Dôsledkom uvedeného v predmetnej veci absentuje exekučný titul pre vykonanie exekúcie a exekúcia je neprípustná, (uvedené závery vychádzajú z uznesenia NS SR sp. zn. 3 M Cdo 20/2008 zo dňa 22. 4. 2009).“

Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 17 CoE 109/2009-63 z 22. septembra 2009 tak, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol obsah napadnutého uznesenia okresného súdu a námietky sťažovateľky obsiahnuté v odvolaní, ktorých podstatou bolo tvrdenie, že správca konkurznej podstaty úpadcu bol oprávnený vydať platobné výmery ako právne akty spôsobilé spolu s návrhom na vykonanie exekúcie vyvolať účinky exekučného konania. Okrem toho sťažovateľka argumentovala aj tým, že okresný súd v danej veci prekročil svoju právomoc, keď rozhodol o nulite exekučného titulu, na čo podľa nej nebol oprávnený, keďže takáto právomoc patrí všeobecným súdom v rámci správneho súdnictva.

V relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia krajský súd okrem iného konštatoval:

„Z obsahu spisu súdu prvého stupňa je nepochybné, že v čase, keď bolo vydané vykonávané rozhodnutie, to znamená dňa 27. 5. 2002, postavenie zdravotnej poisťovne upravoval zákon č. 273/1994 Z. z.. Tento zákon bol zrušený súčinnosťou od 1. 11. 2004 zákonom č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach s tým, že z prechodného ustanovenia § 77a ods. 9 zákona vyplýva, že konania začaté pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 581/2004 Z. z. sa dokončia podľa zákona č. 273/1994 Z. z.

Oprávnený sa dostal do likvidácie zo zákona (§ 34 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z. z.) a rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave zo dňa 20. apríla 2001, č. k. 7K/70/2001-30 bol podľa zákona č. 328/1991 Zb. vyhlásený na majetok poisťovne konkurz. Správca konkurznej podstaty v priebehu konkurzného konania vydal platobný výmer dňa 27. mája 2002.

Predpokladom exekúcie je existencia rozhodnutia. O aké rozhodnutie sa jedná, podrobnejšie upravuje § 41 Exekučného poriadku. Exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok. Okrem iného je možné exekúciu vykonať aj na základe vykonateľných rozhodnutí orgánov verejnej správy v zmysle § 41 ods. 2 písm. f) Exekučného poriadku. Za účinnosti zákona č. 273/1994 Z. z. pôsobnosť orgánov verejnej správy vykonávali aj zdravotné poisťovne. Na toto konanie sa v zmysle § 58 zákona č. 273/1994 Z. z. vzťahovali predpisy o správnom konaní.

Ako vyplýva z vyššie uvedeného, platobné výmery, ktoré mali byť v posudzovanej veci exekučným titulom, boli vydané správcom konkurznej podstaty úpadcu. Preto je rozhodujúce vyriešiť otázku, či platobné výmery vydané správcom konkurznej podstaty sú

exekučnými titulmi, pričom túto otázku je potrebné posudzovať v závislosti od postavenia správcu konkurznej podstaty. Správca konkurznej podstaty má pri správe majetku úpadcu oprávnenie nakladať s majetkom podstaty. Z ustanovení zákona č. 328/1991 Zb. nevyplýva oprávnenie vydávať individuálne akty orgánu verejnej moci (správy). Postavenie orgánu verejnej správy by mohlo byť správcovi konkurznej podstaty dané len právnou úpravou. Pokiaľ takúto právnú úpravu právny poriadok neobsahuje, správca majetku konkurznej podstaty nie je oprávnený vydávať individuálne právne akty, ktoré sú exekučnými titulom v zmysle § 41 Exekučného poriadku.

Z tohto potom následne vyplýva, že pokiaľ rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom vydal nepríslušný orgán, ide o právny akt nulitný, pri ktorom sa pre účely exekučného konania neuplatňuje princíp jeho správnosti, ale naopak, má to za následok, že takéto rozhodnutie nie je možné vykonať. Nie je totiž aktom štátnej správy resp. verejnej moci. Nulitný akt nikoho nezaväzuje a hľadá sa na neho akoby neexistoval. Preto je treba aj na vydanie platobného výmeru správcom konkurznej podstaty danej veci hľadiť ako na nulitný akt. Toho dôsledkom je, že v preskúmvanej veci absentuje exekučný titul pre vykonanie exekúcie.

Z tohto potom následne vyplýva, že výkon rozhodnutia je neprípustný, pokiaľ je exekučný titul nulitným právnym aktom.

Aj v tejto veci odvolací súd zhodne ako okresný súd vychádza z právneho záveru, ktorý v analogickom prípade zaujal NS SR. Nemožno akceptovať názor oprávneného vyslovený v odvolaní, že v prípade, ak exekučný súd zistí nedostatky v exekučnom titule, nemôže na ne prihliadať. V prejednávannej veci ide o exekučný titul, platobný výmer, ktorý je nulitný akt, vydaný subjektom, ktorý na to nemá oprávnenie - správcom konkurznej podstaty úpadcu zdravotnej poisťovne, ktorej bolo zrušené povolenie na zriadenie zdravotnej poisťovne v zmysle zák. č. 273/1994 Z. z., po zrušení povolenia vstúpila do likvidácie a bol na jej majetku vyhlásený konkurz. Ustanovený správca konkurznej podstaty však už nemá oprávnenia, ktoré vyplynuli pre poisťovňu z povolenia na zriadenie zdravotnej poisťovne na základe zák. č. 273/1994 Z. z. a takéto oprávnenie mu nevyplýva ani zo ZK a V.“

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným

právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 299/07).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04).

Z uvedeného vychádzal ústavný súd aj v rámci ústavnej kontroly, ktorej bolo podrobené napadnuté uznesenie krajského súdu, a to z hľadiska námietok nastolených sťažovateľkou. Ústavný súd teda považoval za významné vyriešiť zásadný problém sťažovateľky, a teda či krajský súd v rámci exekučného konania, keď rozhodoval o odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu, ktorým bola exekúcia vyhlásená za neprípustnú a následne bola zastavená, mal právomoc skúmať prípustnosť exekúcie z hľadiska relevantnosti exekučného titulu. Inými slovami, či krajský súd v rámci rozhodovania neprekročil svoju právomoc patriacu síce všeobecným súdom, ale danú im v rámci odlišného konania, na ktoré sa vzťahujú príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku pojednávajúce o správnom súdnictve.

V tejto súvislosti ústavný súd upriamuje svoju pozornosť na § 58 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), z ktorého vyplýva, že exekúciu možno zastaviť na návrh alebo aj bez návrhu. Pri druhej zákonnej možnosti sa nepochybne natíska otázka, za akých okolností a kedy môže všeobecný súd exekúciu zastaviť. Zatiaľ čo dôvody, na základe ktorých všeobecný súd obligatórne zastaví exekúciu (§ 57 ods. 1 Exekučného poriadku) alebo na základe ktorých fakultatívne pristúpi k takémuto rozhodnutiu (§ 57 ods. 2 Exekučného poriadku), podrobne popisuje zákon, teda Exekučný poriadok, stanovenie okamihu, kedy tak má alebo môže urobiť, nie je explicitne daný. Z uvedeného je potrebné vyvodiť záver, že všeobecný súd rozhodne o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo zistí, že sú dané dôvody na ukončenie núteného vymáhania pohľadávky. To znamená, že všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania ex offo skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania. Jedným z týchto predpokladov je aj relevantný exekučný titul. Bez jeho existencie nie je možné exekúciu vykonať. Ak teda krajský súd dospel k záveru, že neexistuje relevantné rozhodnutie v zmysle § 41 Exekučného poriadku, ktoré by bolo spôsobilé byť exekučným titulom, správne rozhodol, ak sa stotožnil so závermi okresného súdu o neprípustnosti exekúcie a zastavení exekučného konania.

Sťažovateľka namietala aj arbitrárnosť a neudržateľnosť odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu. Podľa názoru ústavného súdu však krajský súd dostatočne sťažovateľke ozrejmil okolnosti, ktoré boli podkladom na záver o tom, že exekúciu nie je možné ďalej vykonať a že exekúcia sa na základe platobného výmeru vydaného správcom konkurznej podstaty úpadcu dňa 27. mája 2002 vôbec nemala začať. V tejto súvislosti krajský súd poukázal na to, že v zmysle § 41 ods. 2 písm. f) Exekučného poriadku možno exekúciu vykonať aj na podklade vykonateľných rozhodnutí orgánov verejnej správy. Podľa jeho názoru však takýmito rozhodnutiami nemohli byť rozhodnutia správcu konkurznej podstaty úpadcu. Odvolací súd konštatoval, že zo žiadnych ustanovení zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní účinného do 31. decembra 2005 *expressis verbis* nevyplývalo pre správcu konkurznej podstaty oprávnenie vydávať individuálne právne akty orgánu

verejnej správy. Na základe toho krajský súd uzavrel, že platobný výmer vydaný správcom konkurznej podstaty úpadcu nemohol byť exekučným titulom, na základe ktorého by bolo možné vykonať exekúciu. Pri prezentovaní svojich názorov sa krajský súd podobne ako okresný súd riadil právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vysloveným v obdobnom prípade, avšak v inej veci vedenej pod sp. zn. 3 M Cdo 20/2008, konkrétne v uznesení z 22. apríla 2009.

V nadväznosti na uvedené, a to pokiaľ ide o námietky sťažovateľky, že v obdobných veciach iných účastníkov konania rozhodol ten-ktorý všeobecný súd spôsobom, s ktorým sa sťažovateľka stotožnila, a že naopak, v jej veci rozhodli súdy odlišne, poukazujúc pritom na uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 S 11/2007-49 zo 4. októbra 2007, ústavný súd konštatuje, že nie je úlohou ústavného súdu zjednocovať rozhodovacia prax všeobecných súdov, lebo zjednocovanie rozhodovacej praxe je vecou odvolacích súdov, resp. najvyššieho súdu (I. ÚS 199/07, I. ÚS 235/07).

Ústavný súd považuje za významné reagovať aj na argument sťažovateľky týkajúci sa odkazu na judikatúru ústavného súdu, konkrétne na uznesenie č. k. I. ÚS 415/08-19 z 10. decembra 2008, ktoré sťažovateľka v sťažnosti nesprávne pomenovala ako nález. V tejto súvislosti však ústavný súd poznamenáva, že v označenom prípade išlo o odlišnú právnu situáciu, keď námietky v ústavnej sťažnosti predstrel účastník konania, ktorý v rámci exekučného konania zastával pozíciu povinného. Z toho potom vyplývali aj jeho odlišné možnosti brániť svoje práva, ktoré, ako ústavný súd konštatoval, mohol využiť v rámci odvolacieho konania proti rozhodnutiu, ktoré bolo exekučným titulom. Keďže v tejto veci išlo o odlišné okolnosti prípadu, ústavný súd v danej veci nemohol prijať identické závery, pretože vychádzal z úplne opačného postavenia účastníkov konania (v danom prípade sťažovateľka oprávnená, v označenom prípade sťažovateľ povinný), od ktorých pri rovnakých situáciách nemožno spravodlivo očakávať využitie identických právnych a opravných prostriedkov na ochranu svojich práv, pretože ich realizácia s najväčšou pravdepodobnosťou nevyvolá priaznivé výsledky pre oboch zároveň.

S prihliadnutím na postavenie ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08, III. ÚS 386/09), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na to, že ústavný súd odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie zásad spravodlivého procesu uznesením krajského súdu, totožný záver prijal aj vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, a to vychádzajúc z toho, že absencia porušenia ústavnoprávných princípov vylučuje založenie sekundárnej zodpovednosti všeobecných súdov za porušenie základných práv sťažovateľky hmotnoprávneho charakteru, medzi ktoré nepochybne patrí aj základné právo garantujúce ochranu majetku (obdobne napr. III. ÚS 27/08).

Ústavný súd konštatuje, že čl. 46 ods. 4 ústavy, ako aj § 1 ods. 1 ústavného zákona neobsahujú konkrétnu garanciu základného práva alebo slobody, a preto vzhľadom na prijaté závery o absencii príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením základných práv a slobôd sťažovateľky (hlavne z hľadiska dodržania zásad spravodlivého procesu) ústavný súd odmietol aj túto časť sťažnosti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže ústavný súd sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky z nej vyplývajúcimi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. januára 2010